

รูปแบบการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา*

Prevention Model for Excise Tax Illegal Tobacco Problems in the Border Areas of Thailand, Laos, and Cambodia

¹วันทนีย์ โฟธิ้งาม, จุฑามาส ชมผา และ นิศานาจ โสภภาพ

¹Wanthanee Phongam, Chuthamas Chompha and Nisanart Sopapol

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Ubon Ratchathani Rajabhat, University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: wanthanee1187@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการวิจัยโดยใช้พื้นที่อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีพื้นที่ติดชายแดนติดกับ สปป. ลาว และกัมพูชา โดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ 159 ราย และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานจำนวน 15 ราย กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 174 ราย วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเชิงสถิติและพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานการณ์ปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา พบการกระทำผิดใน 2 ลักษณะคือ การขนย้ายยาสูบแบบกองทัมต และการลักลอบขนย้ายตามเขตชายแดนโดยไม่ผ่านจุดผ่อนปรนของเจ้าหน้าที่ โดยประเภทยาสูบผิดกฎหมายพบว่าเป็นยาสูบปลอม และยาสูบเถื่อนสาเหตุในการกระทำผิดเนื่องจากไม่ทราบกฎหมาย ยาสูบผิดกฎหมายมีราคาถูกกว่า และพื้นที่ชายแดนสามารถเข้าถึงยาสูบผิดกฎหมายได้ง่าย โดยจากการวิจัยพบว่า พื้นที่ตำบลที่มีชายแดนติดกับ สปป. ลาว และกัมพูชา พบการกระทำผิดมากกว่าพื้นที่ตำบลที่อยู่ชั้นใน โดยเฉพาะตำบลโขง อำเภอน้ำยืน ซึ่งเป็นพื้นที่ชายแดนติดกับกัมพูชา และมีจุดผ่อนปรน มีการค้าระหว่างชายแดนซึ่งพบการกระทำผิดมากกว่าพื้นที่อื่นๆ 2) การสร้างรูปแบบการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา พบว่า ต้องประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) หลักการของรูปแบบการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต โดยเน้นหลักการบูรณาการ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการดำเนินงานรูปแบบการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต โดยการสร้างองค์ความรู้ การสื่อสารระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อการเปลี่ยนแปลง การประสานความร่วมมือพหุภาคี การใช้บันไดการมีส่วนร่วม การเชื่อมโยงความคิด การสะท้อนย้อนปัญหา และ 4) องค์ประกอบด้านเงื่อนไขความสำเร็จ

คำสำคัญ: ยาสูบผิดกฎหมาย; กฎหมายภาษีสรรพสามิต; พื้นที่ชายแดน

Abstract

Research has the objectives as follows: 1) to study the situation of excise tax illegal tobacco problems in the border areas of Thailand, Laos, and Cambodia, 2) to develop the prevention model for excise tax illegal tobacco problems in the border areas of Thailand, Laos, and Cambodia. This development study employed both qualitative and quantitative techniques, conducted in Nam Yuen district, Ubon Ratchathani province, which has an area adjacent to the border Laos and Cambodia. In this research, a sample of 159 entrepreneurs was questioned and 15 related officials were interviewed. A total of 174 samples was analyzed and present with statistical and descriptive manners.

The results of the research showed that 1) the excise tax illegal tobacco problems in the border areas of Thailand, Laos, and Cambodia, was founded in 2 types of offenses: small-scale tobacco transport (Army of ants) and smuggling along the border without going through the checkpoint for border trade. Tobacco that caught were whether counterfeit or illegal. The motives for the offense have been the lack of knowledge of the law, illegal tobacco was cheaper, and easier access to illegal tobacco in the border areas. The research also found that there were more offenses in the sub-districts bordering Laos and Cambodia than the inner sub-districts. Especially Song sub-district in Nam Yuen district, which is the border area with Cambodia and has the checkpoint for border trade. 2) The creation of the prevention model for excise tax illegal tobacco problems in the border areas of Thailand, Laos, and Cambodia, should consist of 4 key elements: first, principles of prevention model that focusing on integration; second, defined purpose of the implementing format; third, the method of knowledge building, communication between all sectors for change, multilateral cooperation, ladder of participation, idea linking and reflection on the problems; and finally, determining the conditions for success.

Keywords: Illegal Tobacco; Excise Tax; Border Area

บทนำ

กรมสรรพสามิตมีภารกิจในการจัดเก็บภาษีภายใต้พิกัดกฎหมายที่กำหนด อาทิ น้ำมัน เครื่องดื่ม รถยนต์ รถจักรยานยนต์ สุรา ไฟ และยาสูบ เป็นต้น โดยในแต่ละปีกรมสรรพสามิตมีความสามารถในการจัดเก็บภาษีได้มากกว่า 5 แสนล้านบาท ในทุกปี สำหรับพิกัดสินค้าที่สำคัญชนิดหนึ่งในความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิตคือ ยาสูบ ซึ่งตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 (พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต 2560) มาตรา 159 วรรค 3 ให้ความหมายของยาสูบ หมายความว่า บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่น ยาเส้น ยาเคี้ยว และให้หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่บริโภคได้เช่นเดียวกับยาสูบตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยมีข้อมูลเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษียาสูบของกรมสรรพสามิตในระหว่างปีงบประมาณ 2560 – 2563 ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิตสินค้าประเภทยาสูบมีมูลค่าลดลงทุกปี ในขณะที่ปีงบประมาณ 2560 – 2562 ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีสรรพสามิตภาพรวมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี (Excise Department, 2021) ทั้งนี้ ในปี 2563 ผลการจัดเก็บภาษีทุกประเภทลดลงเนื่องจากสถานการณ์ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ Covid-19

จากผลการจัดเก็บภาษียาสูบที่ลดลงอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตหรือที่เรียกทั่วไปว่า ยาสูบเถื่อน ยาสูบปลอม โดยมีการแพร่กระจายมากขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่มีพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) และราชอาณาจักรกัมพูชา (กัมพูชา) โดยในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งมีชายแดนติดกับทั้ง 2 ประเทศ พบว่า มีการจับกุมยาสูบผิดกฎหมายในปีงบประมาณ 2561 จำนวน 5,362 ซอง ในปี 2562 จำนวน 8,567 ซอง ในปี 2563 จำนวน 6,517 ซอง และในปี 2564 ไตรมาสที่ 1-3 สามารถจับกุมได้ 5,474 ซอง (Excise Department, 2021)

จากปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีภาครัฐ รวมทั้งเกษตรกรไม่สามารถขายใบยาสูบได้ตามเป้าหมายที่วางไว้เนื่องจากส่วนแบ่งการตลาดของยาสูบถูกกฎหมายลดลงทำให้เกิดหนี้สิน โดยคณะกรรมการการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ ได้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยกำหนดแนวทางให้การยาสูบแห่งประเทศไทย กรมสรรพสามิต ทหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดโดยบูรณาการความร่วมมือกันเพื่อดำเนินการปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศที่ผิดกฎหมายและบุหรี่ปลอม ตลอดจนควรมีการกำหนดมาตรการในการควบคุม ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเพื่อป้องกันไม่ให้รัฐสูญเสียรายได้จากการจำหน่ายบุหรี่ภายในประเทศ (National Debt Resolution Commission, 2019)

ในการนี้ เพื่อเป็นต้นแบบในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาสูบผิดกฎหมายของกรมสรรพสามิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานแบบบูรณาการ การศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวทางการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์เชิงบูรณาการ (Instigated Research) ระหว่างเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยในส่วนของวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม เพื่อการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการรับรู้ และพฤติกรรมบริโภคยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต และแนวทางการป้องกันการลักลอบนำเข้ายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตทางชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมและศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document Study) โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากแหล่งที่มาต่างๆ อาทิ งานวิจัย บทความ วารสาร ข้อมูลในระบบออนไลน์ ที่เกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในพื้นที่ชายแดน

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำหรับงานวิจัยโดยใช้พื้นที่ในจังหวัดที่มีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศ สปป. ลาว และกัมพูชา คือ จังหวัดอุบลราชธานี อำเภอเมืองน่าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 15 ราย ด้วยวิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง

(Purposive Sampling) ผู้ประกอบการที่อยู่ในพื้นที่ชายแดนติดต่อกับ สปป. ลาว และกัมพูชา จำนวน 102 หมู่บ้าน ผู้ประกอบการ 265 ราย พิจารณาความน่าจะเป็นโดยวิธี Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 159 ราย โดยการสุ่มแบบบังเอิญ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 174 ราย

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือ รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่า Index of Item Objective Congruence: IOC สำหรับใช้ในการศึกษาศาสนาการณปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิต และการสร้างรูปแบบการป้องกันปัญหา ดังนี้

- 1) แบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจทั่วไปกับผู้ประกอบการ
- 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ
- 3) การจัดประชุมย่อยสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การสำรวจข้อมูลบริบทพื้นที่ (Field Study) ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการจำนวน 159 ราย และเจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวน 15 ราย เพื่อศึกษาศาสนาการณปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสังเคราะห์และสร้างรูปแบบต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ สภาพปัญหา ศาสนาการณปัญหา รูปแบบการกระทำผิด แนวทางการป้องกัน เพื่อมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการสร้างรูปแบบการป้องกันปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้จัดการการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 ท่าน เพื่อร่วมพิจารณารูปแบบการป้องกันปัญหา การปรับปรุงแก้ไข การวิพากษ์ร่างรูปแบบเพื่อให้ร่างรูปแบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการวิจัย (Research Result Summary) จากการวิจัยพบว่า พื้นที่บริเวณชายแดนมีการแพร่ระบาดของยาสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิตมากกว่าพื้นที่ด้านใน และการสร้างรูปแบบเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวจะต้องประกอบด้วย 4 องค์ประกอบเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบการป้องกันปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิต 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการป้องกันปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิต 3) วิธีการดำเนินงานรูปแบบการป้องกันปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิต 4) เงื่อนไขความสำเร็จ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาศาสนาการณปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ผลการวิจัยพบว่า

ด้านที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบประเด็นเกี่ยวกับยาสุบผิตกภูหมายภษษสรพสษษมิต และทราบว่าเป็นสินค้าควบคุมต้องได้รับการอนุญาตจากกรมสรรพสามิตในการประกอบการค้า สำหรับประเด็นปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมาย ลักษณะ รูปร่างรูปแบบผู้ประกอบการยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว รวมทั้งผู้ประกอบการไม่ทราบสถานการณ์ปัญหาสุขภาพสุบผิตกภูหมายในเขตพื้นที่ของตนเอง

ด้านที่ 2 ความร่วมมือการทำงานกับเจ้าหน้าที่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.49 เคยได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่สรรพสามิตในการให้คำแนะนำในการตรวจสอบยาสุบผิตกภูหมาย กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23.90

เคยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นนอกเหนือจากเจ้าหน้าที่สรรพสามิต กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15.72 เคยให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการแจ้งเบาะแสการกระทำผิด สำหรับการร่วมมือในชุมชนพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 100 ระบุว่ายังไม่มี การตั้งกฎเกณฑ์สำหรับผู้กระทำผิดในชุมชน และร้อยละ 1.26 ระบุว่ามีการให้ความร่วมมือในการสร้างเครือข่าย โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1.1

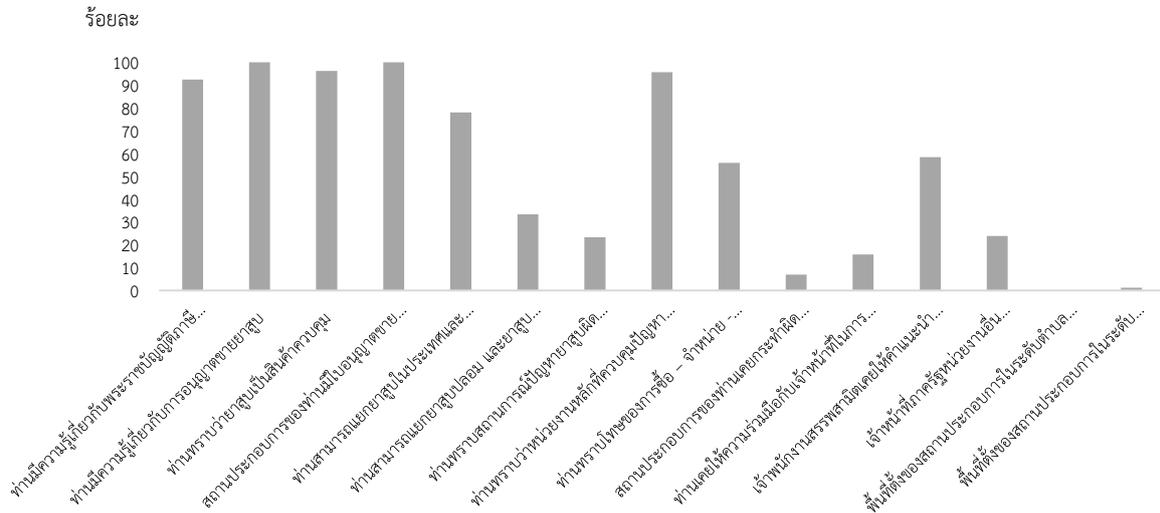

Figure 1: Knowledge and Understanding about Legal Tobacco, Excise Tax of Entrepreneurs

Source: From a survey of the sample group by questionnaire.

สาเหตุที่ส่งผลต่อสถานการณ์ และสาเหตุที่มีบทบาทในการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมาย ภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

1. สาเหตุที่ส่งผลต่อสถานการณ์ปัญหา ยาสูบผิดกฎหมาย ภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่อำเภอ น้ำยี่น ซึ่งมีชายแดนติดต่อกับ สปป. ลาว และกัมพูชา จำนวน 159 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสาเหตุที่ส่งผลต่อสถานการณ์ดังกล่าวมากที่สุดคือ ราคาของยาสูบผิดกฎหมายที่มีราคาถูกกว่า รองลงมา คือ การที่กฎหมายให้สิทธิประชาชนในการนำยาสูบที่มีได้เสียภาษีข้ามแดนได้ 1 คอตตอน (10 ซอง) ต่อ 1 คน ส่งผลให้เกิดการลักลอบขายยาสูบผิดกฎหมายแบบ กองทัพมืด รวมทั้ง ทางด้านเศรษฐกิจ จุดผ่อนปรนสินค้า จุดปลอดภาษี การค้าชายแดนส่งผลให้เกิดปัญหา ดังกล่าวได้โดยง่ายถัดมา คือ ด้านภูมิศาสตร์พื้นที่ชายแดน ช่องทางธรรมชาติส่งผลให้การค้ายาสูบผิดกฎหมายง่ายขึ้น และการขาดการให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ทำให้ผู้ประกอบการไม่มีความรู้ และเกิดการกระทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์โดยรายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อสถานการณ์ปัญหา ยาสูบผิดกฎหมาย ภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ประกอบด้วยภาพที่ 1.2

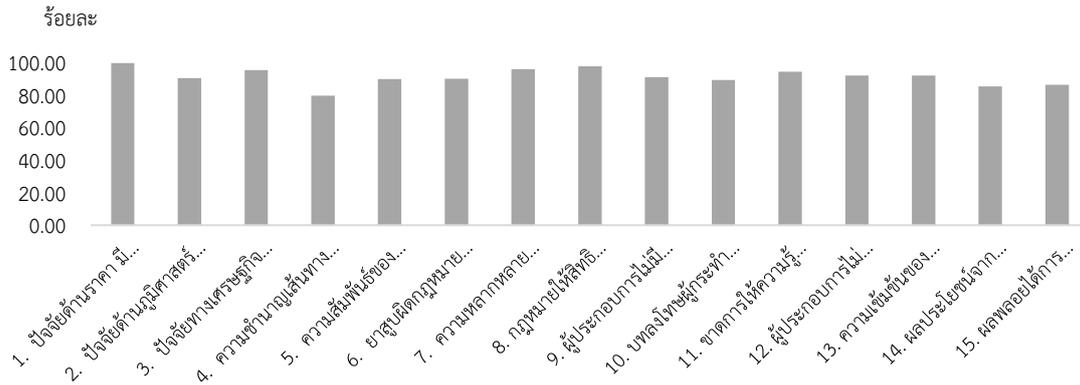

Figure 2: Causes Affecting the Situation of the Illegal Tobacco Problem Excise Tax in the Border Areas of Thailand, Laos, Cambodia

Source: From a survey of the sample group by questionnaire.

2. การป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่อำเภอ น้ำยี่น จำนวน 159 ราย กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96.73 มีความเห็นว่า สาเหตุที่มีบทบาทในการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา คือ บทบาทในการควบคุมการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ร้อยละ 96.23 มีความเห็นว่าการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการบูรณาการร่วมมือกันอย่างเป็นระบบจะช่วยให้ปัญหาลดลง ร้อยละ 94.59 เห็นว่า หากมีการสร้างจิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายให้กับผู้ประกอบการและผู้บริโภคในพื้นที่จะเป็นบทบาทสำคัญในการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมาย ร้อยละ 94.09 มีความเห็นว่าการเพิ่มอัตราโทษจะช่วยให้ปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายลดลงได้ ร้อยละ 93.08 มีความเห็นว่าการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของยาสูบผิดกฎหมายกับผู้ประกอบการ โดยการจัดประชุม หรือจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง มีบทบาทในการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมาย โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1.3

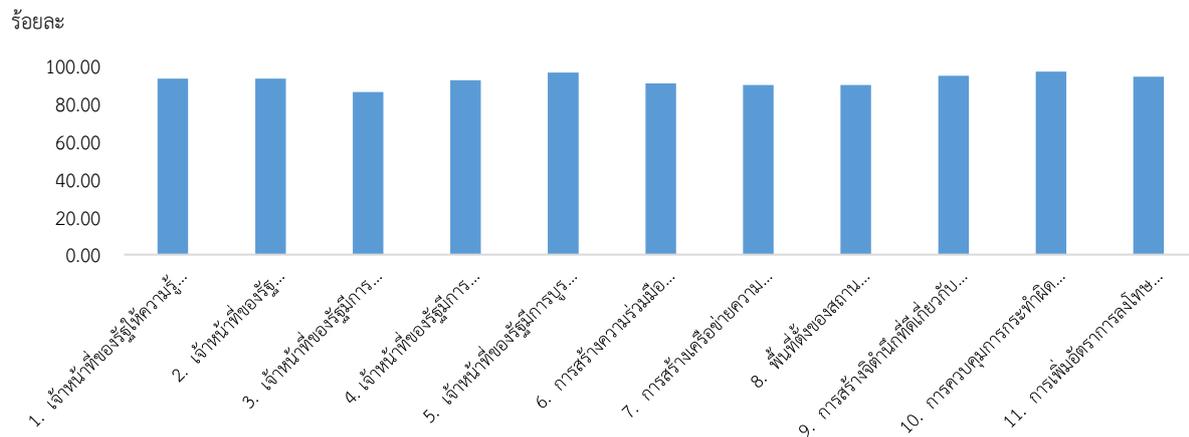

Figure 3: Factors that Play a Role in the Prevention of Illegal Tobacco Problems Excise Tax in the Border Areas of Thailand, Laos, Cambodia

Source: From a survey of the sample group by questionnaire.

ด้านที่ 3 สถานการณ์ปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายในเขตพื้นที่ตามแนวชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ปัจจุบันพบว่า การระบาดของยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตเป็นปัญหาที่สำคัญและต่อเนื่อง เนื่องจากส่งผลให้ภาครัฐสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีที่ถูกต้อง จากสถานการณ์ที่ผ่านมา พบว่า ในช่วงก่อนสถานการณ์โรคระบาด

Covid-19 มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเที่ยวบริเวณจุดผ่อนปรนทางธรรมชาติ ในเขตพื้นที่อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีชายแดนติดกับเมืองกุสุมา แขวงจำปาสัก สปป. ลาว และอำเภอจอมกระสาน จังหวัดพระวิหาร ประเทศกัมพูชา โดยพื้นที่อำเภอน้ำยั้มีจุดผ่อนปรนช่องทางข้ามฝั่งซึ่งเป็นช่องทางผ่านเข้าออกบริเวณแนวชายแดนไทย กัมพูชา อยู่ที่ตำบลโงง โดยเป็นพื้นที่เศรษฐกิจมีการค้าขายสินค้าของประชาชนสองฟากฝั่งรวมทั้งบริเวณตำบลโดมประดิษฐ์ที่มีช่องทางธรรมชาติติดกับ สปป. ลาว โดยทั้งสองจุดเป็นช่องทางธรรมชาติระหว่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้เกิดการลักลอบนำเข้ายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตตามบริเวณชายแดนดังกล่าวมากกว่าพื้นที่อื่นใน

ลักษณะของการลักลอบซื้อ-ขายยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในบริเวณชายแดนทำโดย 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) กองทัพมด ซึ่งกระทำโดยนักท่องเที่ยวจะมีการซื้อยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตตามสิทธิที่สามารถซื้อได้ตามกฎหมายซึ่งระบุว่า นักท่องเที่ยว 1 ราย สามารถครอบครองยาสูบที่มีได้เสียภาษีจำนวน 200 กรัม โดยนักท่องเที่ยวส่วนมากจะใช้สิทธิของตนเองนำเข้ามาในลักษณะกองทัพมด ซึ่งได้รับการจ้างจากนายทุน และ 2) การลักลอบตามเขตชายแดนโดยไม่ผ่านจุดผ่อนปรนของเจ้าหน้าที่เป็นกระบวนการลักลอบจำนวนมาก ซึ่งกระทำโดยช่วงเวลาที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำการ และมีลักลอบผ่านแนวชายแดนที่ไม่ผ่านจุดตรวจ ผ่านช่องทางธรรมชาติโดยชาวบ้านที่คุ้นเคยกับเส้นทางเนื่องจากเส้นทางบริเวณชายแดนไทย ลาว กัมพูชา บริเวณอำเภอ น้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ยังคงมีระเบิดที่ยังไม่ถูกเก็บกู้ ต้องเป็นชาวบ้านที่มีความชำนาญในเส้นทางเท่านั้น

สำหรับประเภทยาสูบผิดกฎหมายมี 2 ประเภท คือ 1) ยาสูบปลอม เป็นยาสูบลอกเลียนแบบยาสูบของผู้อื่นโดยมีรูปลักษณะเหมือนกับยาสูบจริงที่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งมีการปลอมแปลงเครื่องหมายการค้า รูปลักษณ์ของซองยาสูบดูภายนอกเหมือนกับยาสูบจริง แต่หากพิจารณาอย่างละเอียดรวมถึงราคาจะทราบว่า เป็นยาสูบจริงหรือยาสูบปลอม และยาสูบปลอมส่วนมากจะเป็นยาสูบตราที่รู้จักกันแพร่หลายและได้รับความนิยมจากผู้สูบบุหรี่จึงมีการลักลอบนำเข้ามาในราชอาณาจักร ตามเขตพื้นที่ชายแดนและจำหน่ายตามท้องตลาดอย่างแพร่หลาย 2) ยาสูบเถื่อน คือ ยาสูบยี่ห้อต่างประเทศ ที่มีได้ผ่านเสียภาษีนำเข้าของศุลกากร และภาษีสรรพสามิต ซึ่งบริเวณอำเภอ น้ำยืน มียาสูบยี่ห้อต่างประเทศมากกว่า 20 ยี่ห้อ ที่มีการลักลอบนำเข้ามาในประเทศไทยผ่านชายแดนไทย ลาว กัมพูชา โดยพบว่า ส่วนมากเป็นยาสูบที่มีการผลิตที่ประเทศกัมพูชา

วัตถุประสงค์ที่ 2 การสร้างรูปแบบการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และการถอดบทเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่อำเภอ น้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี และสังเคราะห์เป็นรูปแบบการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา โดยเน้นการบูรณาการทำงานร่วมกันของภาครัฐ การประสานงานแบบพหุภาคี การสร้างพลังชุมชน การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาโดยอาศัยกระบวนการทางสังคม คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการมีส่วนร่วมและการใช้หลักประชาสังคม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรวมพลังจากทุกภาคส่วนร่วมปฏิบัติงานในการลดปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ซึ่งรูปแบบการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตที่คิดค้นและพัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. หลักการของรูปแบบการป้องกันปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต การบูรณาการ (integration) หมายถึง การประสานกลมกลืนกันของแผนกระบวนการสารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญ (Beane, 1991) เนื่องจากสถานการณ์ปัญหา ยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตซึ่งเกิดในเขตพื้นที่ชายแดน หน่วยงานหรือกำลังหลัก

ในการสกัดกั้นจึงประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สรรพสามิต ทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ศุลกากร และฝ่ายปกครอง ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ต้องบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยกำหนดแผนการปฏิบัติงานร่วมกันและใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานมาใช้ในการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกัน

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต เพื่อให้หน่วยงานภาคีมีการบูรณาการโดยพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานปฏิบัติการกิจในพื้นที่จึงต้องมีระบบการบูรณาการการทำงานร่วมกันพร้อมทั้ง ระดมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้สนองต่อผลใน 2 มิติ คือ 1) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม 2) เพื่อให้ผู้ประกอบการ ประชาชน และชุมชนสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่วางระบบการป้องกันปัญหาที่ยั่งยืน

3. วิธีการดำเนินงานรูปแบบการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต เน้นการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประสานกับการสร้างพลังชุมชนและพลังสังคมให้เป็นหลักในการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนโดยการเสริมสร้างให้หน่วยงานที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชนโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่สรรพสามิตซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบภารกิจดังกล่าวมีการบูรณาการการทำงานทั้งในมิติเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับมิติของเจ้าหน้าที่รัฐกับคนในชุมชนและพลังทางสังคมอื่นเพื่อสร้างความยั่งยืน

4. เงื่อนไขความสำเร็จ กลไกที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนกระบวนการต่างๆ คือ เจ้าหน้าที่สรรพสามิต และหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานด้านความมั่นคง ซึ่งจะต้องรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกันเพื่อประสานความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งภาคประชาชน ผู้ประกอบการจะต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่ในการเป็นสายลับและการข่าวเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา หรือให้ปัญหาดังกล่าวลดน้อยลง

องค์ความรู้ใหม่

Figure 4: Implementation Process of Prevention Model for Excise Tax Illegal Tobacco Problems in the Border Areas of Thailand, Laos, and Cambodia

1. การสร้างองค์ความรู้ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิต กฎหมายข้อบังคับ บทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยการจัดอบรมหรือการประชุมสัมพันธ์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในการเชิญผู้เกี่ยวข้อง

2. ขั้นการสื่อสารระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อการเปลี่ยนแปลง ต้องมีความรวดเร็ว แม่นยำ องค์กรประกอบที่ครบถ้วน ช่องทางการติดต่อสื่อสาร ช่องทางเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

3. การประสานความร่วมมือพหุภาคี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นสาเหตุที่เอื้อต่อการขจัดปัญหาสุขภาพจิตกฎหมายวิชาชีพสหประชาชาติระหว่างชายแดนได้ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เงื่อนไขการรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน ภาครัฐ เอกชน ประชาชน ทั้งสองประเทศต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการป้องกันต่างๆ

4. การใช้บันไดการมีส่วนร่วม เพื่อให้รูปแบบมีความยั่งยืนและนำไปใช้ปฏิบัติงานจริงอย่างเป็นรูปธรรม ทุกส่วนต้องมีการบูรณาการการมีส่วนร่วมงานกันอย่างจริงจัง การสร้างจิตสำนึก การสร้างกฎและบทลงโทษ

5. การเชื่อมโยงความคิด จัดเวทีสาธารณะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเชื่อมโยงความคิดในเชิงลึกและเชิงกว้างเพื่อหาแนวทางการป้องกัน โดยวิเคราะห์และดำเนินการจากสภาพปัญหา ระดมความคิดในการหาแนวทางการป้องกัน กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการตามแนวทางการป้องกัน

6. การสะท้อนย้อนปัญหา ที่ผ่านมามีประเทศไทยมีความพยายามในการขจัดปัญหาสุขภาพจิตกฎหมายในทุกรูปแบบ การพัฒนาและการบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง มาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ โดยมีหลักการ บังคับให้ของและหีบห่อซึ่งบรรจุผลิตภัณฑ์ยาสูบมีเครื่องหมายที่มีประสิทธิภาพชี้ชัดในตลาดภายในประเทศโดยชอบด้วยกฎหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาสถานการณ์ปัญหาสุขภาพจิตกฎหมายวิชาชีพสหประชาชาติในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา พบว่า พื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนมีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาสูบผิดกฎหมายมากกว่าพื้นที่ชั้นใน ทั้งนี้ เพราะมีจุดผ่อนปรนทางการค้า และมีเส้นทางธรรมชาติที่เชื่อมต่อกัน รวมทั้งรูปแบบในการกระทำผิดกฎหมาย โดยการลักลอบขนย้ายแบบกระบวนกรายใหญ่ผ่านเส้นทางธรรมชาติ การขนย้ายแบบกองทัพมด สอดคล้องกับงานวิจัยของนักรบ เถียรอำ จุตินันท์ ขวัญเนตร และอังศุมาริน สุขัยรัตนโชค ซึ่งได้วิจัย เรื่อง แนวทางแก้ไขการลักลอบและบริโภคบุหรี่เถื่อนนำเข้าทางชายแดน พบว่า รูปแบบการลักลอบค้ายาสูบผิดกฎหมายชายแดนมาในรูปแบบกองทัพมด ร้านค้าย่อยชายแดน การขนส่งทางเรือประมง โดยปัจจัยสำคัญคือเศรษฐกิจในประเทศ ช่องทางชายแดน และผลตอบแทนจากการลักลอบกระทำผิด ในขณะที่ Channakham, Wongpit and Lassachack (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสูญเสียมูลค่าทางภาษีของ สปป. ลาว จากการค้ายาสูบผิดกฎหมาย พบว่า สปป. ลาว มีบทลงโทษผู้กระทำผิดไม่เข้มงวด การมีพรมแดนติดกับ 5 ประเทศเพื่อนบ้านส่งผลให้เกิดการลักลอบค้ายาสูบผิดกฎหมาย รวมทั้งเขตการค้าเสรี ส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตกฎหมาย และงานวิจัยของ Curti et al. (2018) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง การใช้บุหรี่กฎหมาย บุหรี่ผิดกฎหมาย และบุหรี่มวนเอง เพื่อเพิ่มวิชาชีพสหประชาชาติสินค้าประเภทยาสูบของประเทศอูรุกวัย ผลการศึกษาพบว่า เมืองชายแดนมีการค้ายาสูบผิดกฎหมายมากกว่าเมืองด้านใน การทำงานอย่างเป็นทางการเป็นเครือข่ายของกระบวนกรพื้นที่ชายแดน ประชาชนบริเวณเมืองที่มีพื้นที่ติดชายแดนนิยมใช้ยาสูบผิดกฎหมายมากกว่าประชาชนที่อยู่เมืองด้านใน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Haysom (2019) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ยาสูบผิดกฎหมายการค้าในซิมบับเวและแอฟริกาใต้ ผลการศึกษาพบว่า แอฟริกาเป็นศูนย์กลางใหญ่ในการผลิตยาสูบผิดกฎหมาย โดยเฉพาะซิมบับเว มีการขายผ่านประเทศเพื่อนบ้าน บอตสวานา นามิเบีย และโมซัมบิก การลักลอบขนส่งมีความซับซ้อน มีเส้นทางที่หลากหลาย และงานวิจัยของ Keane and Adam (2017) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ที่ประเทศออสเตรเลียหน่วยงานรัฐให้ความสำคัญน้อยกับการลักลอบนำเข้ายาสูบผิดกฎหมาย การลักลอบขนสินค้าเข้ามาในออสเตรเลียส่วนมากขนาดใหญ่มากกว่าขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์ที่ 2 สร้างรูปแบบการป้องกันปัญหาสุขภาพสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่ชายแดน ไทย ลาว กัมพูชา พบว่า ต้องประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ หลักการของรูปแบบการป้องกันปัญหาสุขภาพสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่ชายแดน ไทย ลาว กัมพูชา โดยเน้นหลักการบูรณาการ การกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบ วิธีการดำเนินงานรูปแบบ และองค์ประกอบด้านเงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้ การสร้างองค์ประกอบดังกล่าวเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Cumming and Worley (2013) ซึ่งได้อธิบายความหมายของคำว่ารูปแบบหรือ Model ไว้ในอภิธานศัพท์ ว่าเป็นการย่อส่วนหรือย่อขนาด (Simplification) สำหรับเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดให้ง่ายต่อการศึกษาและทำความเข้าใจโดยแสดงในรูปแบบแผนผังเป็นทฤษฎีที่เป็นรูปธรรมหรือเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ผู้อื่นสามารถเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามหรือปรับตัวจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาได้ และสอดคล้องกับการวิจัยของ Puttichart (2014) ซึ่งได้ศึกษา รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้านชายแดนไทย-ลาว พบว่า รูปแบบการป้องกันประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ และ 4) การประเมินรูปแบบ

สรุป

สถานการณ์ปัญหาสุขภาพสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชามีการแพร่ระบาดอย่างหนักเมื่อเทียบกับพื้นที่บริเวณที่ไม่ติดกับพื้นที่ชายแดน โดยเมื่อมีลักษณะการกระทำผิดที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการลักลอบขนย้ายผ่านแนวชายแดนทั้งบริเวณจุดผ่อนปรน และเส้นทางธรรมชาติ โดยผู้ประกอบการบางส่วนทราบสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ของตนเอง และบางส่วนไม่ทราบสถานการณ์ และไม่สามารถแยกประเภทของยาสูบผิดกฎหมายได้ อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพสูบบุหรี่เนื่องจากเข้าถึงง่ายโดยเฉพาะบริเวณชายแดน และยาสูบมีราคาถูก สำหรับการสร้างรูปแบบการป้องกันปัญหาดังกล่าว พบว่า ต้องประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) หลักการของรูปแบบการป้องกันปัญหาสุขภาพสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่ชายแดน ไทย ลาว กัมพูชา 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อให้หน่วยงานและประชาชนที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบการป้องกันปัญหาที่ยั่งยืน 3) วิธีการดำเนินงานรูปแบบ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ

รูปแบบการป้องกันปัญหาสุขภาพสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา จะสามารถดำเนินการได้อย่างสำเร็จ จะต้องมีการพิจารณาให้ครอบคลุมในทุกมิติการทำงาน ทั้งการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ระบบการทำงาน การสร้างเครือข่ายต้องเกิดจากความสมัครใจของผู้ประกอบการ ผู้นำชุมชน ประชาชนในการมีส่วนร่วม โดยเจ้าหน้าที่สรรพสามิตต้องให้ความมั่นใจด้านความปลอดภัย การคุ้มครองสิทธิ การรักษผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการให้ความร่วมมือในการป้องกันปัญหาสุขภาพสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และเกิดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 สถานการณ์ปัญหาสุขภาพสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่ชายแดน ไทย ลาว กัมพูชา มีความรุนแรงมากกว่าพื้นที่ชั้นใน หากมีการสกัดกั้น หรือมีการป้องกันปัญหาดังกล่าวตั้งแต่ระดับพื้นที่

ชายแดนเพื่อไม่ให้สามารถเข้าสู่พื้นที่ชั้นในได้ จะช่วยให้ปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตมีจำนวนลดลง

1.2 กลไกที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนกระบวนการต่างๆ ในการป้องกันปัญหายาสูบผิดกฎหมายคือ เจ้าหน้าที่สรรพสามิต ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการตรวจสอบป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าว และหน่วยงานด้านความมั่นคง ซึ่งจะต้องรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งภาคประชาชน ผู้ประกอบการจะต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 นอกจากการศึกษารูปแบบการป้องกันปัญหาแล้ว ควรมีการศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหายาสูบผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ชายแดนไทย ลาว และกัมพูชา

2.2 ควรมีการศึกษาริบทสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่ชายแดนอื่นๆ ที่นอกเหนือจากพื้นที่ชายแดนไทย ลาว กัมพูชา ได้แก่ ชายแดนพม่า ชายแดนมาเลเซีย

References

- Beane, James A. (1991.). *Curriculum Planning and Development*. Boston: Allyn and Bacon.
- Channgakham, P., Wongpit, P., & Lassachack, X. (2011). *National Revenue Loss from Illicit tobacco Trade in Lao PDR*. Laos: Research of Department of Economics, Faculty of Economics and Business Management National University of Lao PDR.
- Cumming, T. G., & Worley, C. G. (2013.). *Organization Development and Change*. (10th ed.). USA: Cengage Learning.
- Curti, D. et al. (2018.). Tobacco Taxation, Illegal Cigarette Supply and Geography. *BMJ Journals*, 8(Sup1), S53-S60.
- Excise Department. (2021.). *Annual Report 2021*. (1st ed.). Bangkok: Amarin Printing and Publishing Public Company Limited.
- Haysom, S. (2019). *The Illicit Tobacco Trade in Zimbabwe and South Africa*. USA: Washington D.C.
- Keane, R., & Adam M. (2017.). An Analysis of the Australian Illicit Tobacco Market. *Journal of Financial Crime*, 24(1), 35-47.
- National Debt Resolution Commission. (2019.) *Meeting Report*. (1st ed.). Bangkok: National Debt Resolution Commission.
- Puttichart, W. (2014). *The Model for Drug Problem Prevention and Solution in Thai – Laos Border Villages*. (Doctoral Dissertation). Graduate School: Ubon Ratchathani Rajabhat University. Ubon Ratchathani.
- Tianam, N., Kwunnate, J., & Suchairatanachoke, A. (2018) *The Solution of Smuggling and Consumption of Illicit Cigarettes by Thailand – Cambodia Border in Eastern Areas*. (Research Report). Bangkok: Tobacco Control Research and Knowledge Management Center.